

STARTNOTA BUURTORGANISATIE 1018

26 september 2014

Inleiding

Sinds de jaren vijftig is in de Oostelijke Binnenstad een wijkcentrum actief geweest dat opbouwwerk verrichtte en bewoners ondersteunde bij zelforganisatie. Het wijkcentrum fungeerde ook als intermediair voor kleine subsidies die de gemeente/het stadsdeel beschikbaar had voor groepen en activiteiten in de buurt. Anders dan bij de andere wijkcentra in Amsterdam-Centrum kende het Wijkcentrum geen wijkraad, trad het niet op namens de bewoners en nam zelf geen standpunten in over beleid en projecten in de wijk. Het ondersteunde en stimuleerde alleen actieve groepen. Deze werkwijze werd door de gemeente en later stadsdeel Centrum zeer gewaardeerd. Inspraak van bewoners werd belangrijk gevonden en het wijkcentrum hielp om dit goed te organiseren. Het Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad werd regelmatig als goed voorbeeld voorgehouden aan de andere wijkcentra.

Vanaf 2010 ging bij het stadsdeel Centrum een koude wind waaien richting wijkcentra en opbouwwerk in het algemeen. Er werd steeds meer bezuinigd, zodat de wijkcentra steeds kleiner en kwetsbaarder werden. Ze moesten samenwerken met welzijnsinstellingen in Huizen van de Buurt en de focus verleggen van actieve groepen naar ondersteuning van zwakke individuen en mantelzorg.

Eind 2013 werd duidelijk dat het Bestuur van de Stichting Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad de Stichting wilde opheffen en alle personeel, middelen en activiteiten zou overdragen aan welzijnsorganisatie IJsterk. Dit gebeurde zonder enig voorafgaand overleg met de beide buurtplatforms, Eilandenoverleg en Plantage Weesperbuurt Overleg (PWO). Vanuit de beide overleggen is voorgesteld om met nieuwe bestuursleden het Wijkcentrum voort te zetten, desnoods zonder eigen personeel, maar daartoe was het oude bestuur niet bereid. Ze hadden immers al hun activiteiten en middelen overgedragen aan IJsterk.

Tegelijkertijd werd het Huis van de Buurt Oostelijke Binnenstad als samenwerkingsverband opgeheven. De voormalige medewerkers van het Wijkcentrum werden geïntegreerd in een sociaal wijkteam, een samenwerkingsverband van IJsterk en Centrum dat zich richt op bewoners met problemen die ondersteuning en mantelzorg nodig hebben. IJsterk – zich beroepend op de wensen van het stadsdeel – gaf duidelijk te kennen dat de ondersteuning van de buurtplatforms en actieve groepen een aflopende zaak was en in elk geval tot een minimum zou worden teruggebracht. Het lukte niet om hierover transparante afspraken te maken.

De actieve bewoners hebben dit proces ervaren als een overname door IJsterk. Wat IJsterk deed en doet was voor de buurt weinig transparant, met weinig duidelijke output. Bewoners ervaren het 'welzijn nieuwe stijl' als de nieuwe kleren van de keizer.

Het was voor de actieve bewongroepen duidelijk dat de burgerparticipatie en de (mede)opdrachtgevende rol van een organisatie van en voor bewoners hier het kind van de rekening zouden worden.

Toen het niet mogelijk bleek om het bestaande wijkcentrum te redden met een nieuw bestuur en een nieuwe opdracht, besloten zij om een nieuw orgaan te vormen om het belang van bewonersparticipatie en bewonersondersteuning vorm te geven.

Omvorming Stichting Bewonersbelangen Oostelijke Eilanden

Er bestond op de Oostelijke Eilanden al een stichting: Stichting Bewonersbelangen Oostelijke Eilanden uit 2005, in het leven geroepen om namens bewonersgroepen als rechtspersoon op te treden bij juridische procedures. Besloten werd om deze stichting om te vormen tot een stichting met een breder doel en een werkgebied, dat niet alleen de Oostelijke Eilanden, maar ook de Plantage-Weesperbuurt omvat. Door gebruik te maken van een bestaande stichting was een snelle start mogelijk. Aan de leden van het zittende bestuur is gevraagd af te treden om plaats te maken voor een nieuw bestuur. Het nieuwe bestuur wordt gevormd door:

- André Agterof (voorzitter)
- Jeroen Verhulst (secretaris)
- Peter Kroon (penningmeester)
- Wim Pelt (lid)
- Henk van der Westen (lid).

Het bestuur wordt bijgestaan door een kring van bewoners van de Oostelijke Eilanden en van de Plantage-Weesperbuurt.

De tweede stap in de omvorming was het ontwikkelen van nieuwe statuten.

Daarin zijn naast de gebruikelijk zaken vastgelegd:

- Werkgebied
- Doelen en middelen
- Commissie van Toezicht

Werkgebied

Het werkgebied is postcodegebied 1018, omgrensd door Amstel, Nieuwe Herengracht, Oosterdok, spoorbaan, Lozingskanaal en Singelgracht. Daarin zijn twee Buurtplatforms actief die de basis vormen van de Buurtorganisatie: het Eilandenoeverleg en het Plantage Weesperbuurtoverleg. De scheiding wordt gevormd door het water van het Entrepotdok.

Doelstellingen van beleid

Het bestuur heeft in zijn statuten als voornaamste doel opgenomen: 'het behartigen en bevorderen van de burgerparticipatie in de buurten, voor zover gericht op verbetering en instandhouding van het woon- en leefklimaat voor de bewoners (...)'.
 In het beleid van de nieuwe stichting staan voorop:

- Het stimuleren en faciliteren van bewonersinitiatieven: zelforganisatie in werkgroepen en activiteiten. Er is een sociale infrastructuur nodig zodat mensen elkaar weten te vinden en zich met elkaar kunnen verbinden. Daarnaast is praktische ondersteuning nodig in de vorm van vergaderruimte en werkruimte, kopieer- en computerfaciliteiten. In een aantal gevallen is ook subsidie nodig om de activiteiten te kunnen uitvoeren. Tenslotte moet ook voldoende deskundige ondersteuning beschikbaar zijn voor het leggen van contacten naar het stadsdeel en andere instanties, het zoeken van relevante informatie, het opstellen van verslagen en brieven en het beheer van adresbestanden;
- Versterking van de rol van de burger in planvorming en beleidsuitvoering van de overheid. Hiervoor is met name het bevorderen en ondersteunen van doelmatig overleg tussen overheid en bewoners van belang;
- Materiële ondersteuning van de werkgroepen (activiteitengeld, huisvesting, administratie, publiciteit);
- Deskundigheidsbevordering van de actieve werkgroepen, zowel ter versterking van de werkgroepen zelf en hun intern functioneren, als het aanbieden van externe deskundigheid, juridisch, technisch, ecologisch of anderszins;
- Rechtsvertegenwoordiging en rechtsbijstand voor groepen burgers;
- Bevorderen en verbeteren van de sociale cohesie en onderlinge hulpverlening.

Kortom: De Buurtorganisatie ondersteunt bewoners en bewonersgroepen die zich willen inzetten voor hun buurt. Van het geven van informatie en deskundig advies tot het verlenen van subsidies en andere faciliteiten. Verder spant de Buurtorganisatie zich in om de invloed van bewoners op het (gemeente)beleid te vergroten en stimuleert het bewoners om als vrijwilligers in of voor de wijk actief te worden.

De Buurtorganisatie vertegenwoordigt niet de wijk en neemt geen standpunten in namens de bewoners. De Buurtorganisatie stelt hen in staat om zelf standpunten naar voren te brengen.

Middelen om de doelstellingen te bereiken zijn:

- Website Buurtorganisatie 1018 en Facebookpagina;
- Ondersteuning bieden aan actieve groepen om gebruik te maken van website en Facebook, in de vorm van het aanbieden van een eigen pagina, onderhouden van een nieuwsforum, een helpdesk en het aanbieden van cursussen voor webbeheer;
- Zorgen voor /bewaken dat voldoende vergader- en werkruimte beschikbaar is;
- Organiseren van themabijeenkomsten, gericht op burgerparticipatie en belangenarticulatie;
- Ondersteuning bij actiebijeenkomsten;
- Verspreiden van informatie en bekendmaken van bewonersinitiatieven via de buurtkrant;
- Opzetten van een documentatiecentrum en opbouwen van een archief;
- Opzetten van studiegroepen;
- Organiseren van cursussen.

Commissie van Toezicht

Het bestuur van Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad hield zich niet aan de bepalingen in de eigen statuten, weigerde het bestuur aan anderen over te dragen en besloot zonder ruggespraak met de buurt tot opheffing en overdracht van alle middelen en activiteiten aan IJsterk. De bewoners hebben dit ervaren als uitverkoop aan een private welzijnsorganisatie. Om te voorkomen dat dit ooit weer zou kunnen gebeuren, voorzien de statuten van Buurtorganisatie in een Commissie van Toezicht die de bevoegdheid heeft om de

benoeming van bestuursleden goed of af te keuren, bestuursleden kan ontslaan en goedkeuring moet geven aan statutenwijziging en ontbinding van de stichting. Het stichtingsbestuur legt jaarlijks verantwoording af aan de Commissie van Toezicht. De Commissie van Toezicht bestaat uit twee vertegenwoordigers van het Eilandenoverleg, twee vertegenwoordigers van de Plantage-Weesperbuurtoverleg en maximaal vijf vertegenwoordigers van andere actieve groepen uit de wijk.

Website Bewonersorganisatie 1018 en Facebook

Vanaf 9 oktober 2014 gaat website www.buurtorganisatie1018.nl de lucht in. De website biedt eigen pagina's aan het Eilandenoverleg en het Plantage-Weesperbuurtoverleg. Maar ook andere werkgroepen uit de buurt kunnen een pagina krijgen op de website.

Op de pagina's van de buurtplatforms worden alle verslagen en alle uitnodigingen en agenda's voor de vergaderingen gepubliceerd. De verwachting is dat dit zal bijdragen aan uitbreiding en vernieuwing van deze platforms.

Grote, langer lopende kwesties krijgen dossierpagina's op de website. Denk daarbij aan de herinrichting van de Eilandenboulevard, Oostenburg-Noord en het Namenmonument. Stadsdeel Centrum heeft ook webpagina's over deze projecten, maar toch is het geen dubbeling, omdat het perspectief van waaruit ze zijn opgesteld sterk verschilt. Nieuw op te bouwen dossiers kunnen betrekking hebben op onderwerpen als het Marineterrein en horecaoverlast.

Alle actieve groepen kunnen nieuwsitems aanbieden die simultaan op de homepage en op de Facebookpagina gepubliceerd worden. De items zijn interactief, iedereen kan erop reageren en die reacties zijn voor iedereen te lezen.

Iedereen kan ook items aandragen voor de kalender op de homepage: belangrijke vergaderingen, bijeenkomsten en evenementen in de buurt.

Tenslotte bevat de website een archief en alle mogelijke contactinformatie en links naar andere relevante websites.

De website is qua techniek zo opgezet dat het vrij eenvoudig is voor bewoners om zelf pagina's te wijzigen of items toe te voegen.

Het is de bedoeling om regelmatig korte cursussen te geven om bewoners wegwijs te maken in het beheer van hun pagina's.

Het interactief karakter vergt wel extra inzet van een moderator.

De website moet eraan bijdragen dat steeds meer mensen op de hoogte raken wat er in de buurt gebeurt, welke richting projecten op gaan. De website moet een digitale ontmoetingsplek worden waar bewoners hun initiatieven bekend kunnen maken en zich kunnen verbinden met anderen. Buurkrant 1018 en de website kunnen elkaar hierin aanvullen en versterken.

Vergaderruimte en werkruimte

In principe is in de Witte Boei vergaderruimte en werkruimte beschikbaar. Hoe ver dat strekt, is echter op geen enkele manier vastgelegd. In de weekenden en tijdens de zomervakantie is de Witte Boei gesloten en tijdens de andere schoolvakanties is de Witte Boei 's avonds gesloten.

Omdat IJsterk inkomsten wil genereren uit zaalverhuur, wordt de ruimte regelmatig op commerciële basis verhuurd. Ook dat maakt de beschikbaarheid van ruimte minder zeker. Het ontbreekt op dit moment aan harde afspraken met IJsterk wat de Buurtorganisatie en de actieve groepen van IJsterk mogen verwachten.

De Buurtorganisatie streeft daarom naar een eigen werk- en vergaderruimte in de buurt, voorzien van kopieer- en computerfaciliteiten.

Organiseren van themabijeenkomsten

De Buurtorganisatie is van plan om regelmatig bijeenkomsten te beleggen vanuit het thema burgerparticipatie, gericht op het ontwikkelen van nieuwe initiatieven en nieuwe werkwijzen. Samen met de buurtplatforms wil de Buurtorganisatie jaarlijks een bijeenkomst organiseren om te inventariseren wat de buurt van het stadsdeel verwacht. De uitkomsten van deze

bijeenkomsten kunnen richting geven aan de gebiedsplannen van het stadsdeel en de prioriteiten in de begroting.

De Buurtorganisatie wil zich ook speciaal op jongeren richten: verbeteren van hun kansen op werk en scholing, zinvolle vrijetijdsbesteding.

Verder wil de Buurtorganisatie een ondersteunende rol spelen bij het organiseren van bijeenkomsten en evenementen door andere actieve groepen uit de buurt, bijvoorbeeld van 'Stop de Uitverkoop'.

Documentatie en archief

De Buurtorganisatie streeft ernaar om documentatie op een centrale plek aan te bieden aan de actieve groepen en bewoners die kan helpen om initiatieven te ontwikkelen en uit te voeren. Daarnaast is er behoefte aan een digitaal en fysiek buurtarchief. Helaas heeft IJsterk bij de verhuizing en opheffing van het Wijkcentrum het gehele archief van het Wijkcentrum in container laten verdwijnen.

Studiegroepen en cursussen

Naast de eerdergenoemde cursussen voor webbeheer wil de Buurtorganisatie op aanvraag van actieve groepen ook cursussen aanbieden om het intern functioneren van werkgroepen te verbeteren, bijvoorbeeld gericht op verbetering van de vergadertechniek. Veel werkgroepen hebben behoefte aan cursussen om hun kennis van hun aandachtsgebied te vergroten, bijvoorbeeld wetskennis inzake vergunningverlening bij horecaoverlast of technische kennis van milieuaspecten.

Subsidieaanvragen en subsidieverstrekking

Het Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad vroeg voor alle actieve groepen en de buurtkrant subsidies aan bij stadsdeel Centrum, beheerde het subsidiegeld en zorgde dat het achteraf verantwoord werd. De Buurtorganisatie wil deze rol graag voortzetten voor groepen die daarom vragen. Het stadsdeel heeft echter te kennen gegeven daaraan geen behoefte meer te hebben. Elke groep moet maar rechtstreeks subsidie aanvragen bij het stadsdeel.

De Buurtorganisatie is van mening dat maar weinig groepen bereid en in staat zijn om alle administratieve handelingen die hiervoor nodig zijn goed te vervullen.

Het inschakelen van de Buurtorganisatie als intermediair biedt de volgende voordelen:

- De drempel is lager. Actieve groepen hoeven niet eerst een rechtspersoon op te richten. Dat is niet voor iedereen weggelegd en er zijn ook kosten aan verbonden. Administratieve taken kunnen door de Buurtorganisatie worden uitgevoerd;
- Het betalen van subsidiebedragen op privérekeningen in plaats van aan een overkoepelende rechtspersoon is zeer fraudegevoelig. Verhaal halen is voor het stadsdeel nauwelijks mogelijk. Verantwoording achteraf via de Buurtorganisatie biedt betere waarborgen.
- De Buurtorganisatie 1018 is beter in staat om effectief toezicht uit te oefenen op de besteding van het subsidiegeld dan het stadsdeel zelf. De Buurtorganisatie staat dicht bij de activiteiten en heeft een dicht netwerk, zodat voor de Buurtorganisatie snel duidelijk is of de ingezette subsidie effectief is. Anders dan het Wijkcentrum Oostelijke Binnenstad wordt de Buurtorganisatie zelf gecontroleerd door een Commissie van Toezicht.

Samenwerking met andere wijkcentra

De Buurtorganisatie 1018 streeft naar een platte – interactieve – organisatie waarin vraag en aanbod aan elkaar gekoppeld wordt, waar groepen mensen zoeken naar oplossingen voor praktische en alledaagse problemen. Veel deskundigheid is al in de buurt aanwezig, maar moet op de juiste manier ingezet worden en operationeel gemaakt.

Andere wijkcentra hebben vaak met soortgelijke problemen te maken als de Oostelijke Binnenstad. Van de oplossingen die daar al gevonden zijn kunnen we veel leren. Daarom streeft de Buurtorganisatie ernaar om actief kennis en ervaringen uit te wisselen met de wijkcentra.